

GRANSKNINGSRAPPORT INTERN KONTROLL 2019

Renhållningsstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Uppföljning av kontrollaktiviteter.....	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter.....	4
Nämndspecifika.....	8
Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år.....	10
Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete	11

Bilagor

Bilaga 1: IK 2019 Mall handlingsplan riskområde bedrägligt beteende

Bilaga 2: betalning leverantörsfakturor

Bilaga 3: processbeskrivning inköpsrutin

Bilaga 4: reklamation av leverantörsfakturor

Sammanfattning

Renhållningsverket har tidigare beslutat om en granskningsplan i Intern kontroll för 2019. Granskningen har gjorts på fyra punkter och av dessa är tre kontrollmål utformade efter centralt direktiv. Kontrollerna är utförda av administrativ personal inom ekonomi. Rapporten är sammanställd av ekonomiavdelningen. Avvikelse finns inom områdena direktupphandling, attest. och processuppföljning.

Den interna kontrollen görs utöver kontrollmålen i handlingsplanen inom andra system som ISO-systemet och löpande kontroller och det finns behov av en samordnad struktur för riskanalyser och uppföljning.

Uppföljning av kontrollaktiviteter

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att det förebyggande arbetet för att utsättas för bedrägligt beteende är otillräckligt	3. Möjlig	4.Allvarlig	12 	Riskanalys kring bedrägligt/ oegentligt beteende
Att nämnder och styrelser brister i följsamhet mot rutiner kring direktupphandling	4. Sannolik	2.Lindrig	8 	Granskning av nämnder och styrelserns följsamhet mot rutiner kring direktupphandling
Att obehöriga utför mottagnings- eller beslutsattest av ekonomiska transaktioner	4. Sannolik	2.Lindrig	8 	Kontroll av attestlistor

Risk: Att det förebyggande arbetet för att utsättas för bedrägligt beteende är otillräckligt

Kontrollaktivitet:

Risicanalys kring bedrägligt/ oegentligt beteende

Frågeställningar

Inom vilka områden finns det risk för bedrägligt/oegentligt beteende? För områden med högst riskpoäng (sannolikhet × konsekvens) ska en handlingsplan tas fram för att minska risken.

Metod

Stickprov

Intervju

Inventering

Resultat

Granskning för målet har gjorts med inventering som metod. Personal från stab, drift och ekonomi och kundtjänst har deltagit i inventeringen. Kännedom om kommungemensamma styrdokument och övergripande kunskap om innehåll finns. Informationsmöte för all personal ha genomförts tillbaka i tiden men inte det senaste året. Aktualiseringen oftare och att ämnet tas med i introduktionen är en förbättringsåtgärd. Risker som identifieras är luncherbjudande i samband med kundbesök men den personalgrupp som kan utsättas för erbjudande har en inarbetad rutin alltid tacka nej till dylika erbjudande.

Bedömning av kontrollaktivitet

 Ej avvikelser

Självskattning

I följande tabell redovisas den självskattning som förvaltningen/nämnden har gjort som utgör grund för bedömning av kontrollaktiviteten.

Riskområde	Sannolikhet (1-4)	Konsekvens (1-4)	Riskvärde (Sannolikhet x Konsekvens)	Handlingsplan? (Riskvärde 12 eller högre)
Bristande kännedom om kommundokument och nämndspecifika styrdokument om mutor och oegentligheter samt att de inte är lättillgängliga för medarbetarna	2	2	4	
Genomförande görs inte av årliga riskinventeringar gällande mutor och oegentligt beteende, såsom en riskbank	4	2	8	
Fortlöpande utbildningar och information till nämnd/styrelse och medarbetare brister gällande mutor och oegentligheter	3	3	9	
Kännedom om och fortlöpande information brister avseende visseblåsarfunktionen på kommunkontoret, till vilken kommunens anställda anonymt kan rapportera allvarliga missförhållanden eller misstänkta oegentligheter	3	3	9	

Risk: Att nämnder och styrelser brister i följsamhet mot rutiner kring direktupphandling

Kontrollaktivitet:

Granskning av nämnder och styrelsers följsamhet mot rutiner kring direktupphandling

Frågeställningar

Bygger på kommunens regler för direktupphandling och omfattar nio steg:

- Kontroll av ekonomi och delegation
- Stämna av behov
- Begära offert
- Pröva offert
- Fatta beslut
- Skriva avtal
- Informera om beslut
- Dokumentera upphandling
- Arkivera och diarieföra

Metod

Stickprov

Självskattning

I följande tabell redovisas den självskattning som förvaltningen/nämnden har gjort som utgör grund för bedömning av kontrollaktiviteten.

Frågor	DU1	DU2	DU3	DU4	DU5	Kommentar
Kontroll av ekonomi och delegation						DU1: Upphandlat inom kommunen ej aktuell direktupphandling DU4:

Frågor	DU1	DU2	DU3	DU4	DU5	Kommentar	
						Kreditupplysning ej tagen. Tidigare anlitad leverantör.	
Stämna av behov							DU1: Upphandlat inom kommunen ej aktuell direktupphandling DU4: endast tidigare upphandlat av LRV för LRVs behov och kunder, för att garantera en lång livslängd av produkt.
Begära offert							DU1: Upphandlat inom kommunen ej aktuell direktupphandling DU4: 3 tillfrågade leverantörer med branschvana
Pröva offert							DU1: Upphandlat inom kommunen ej aktuell direktupphandling DU4: jämfört tjänst och priser från 2 leverantörer som lämnat anbud
Fatta beslut							DU1: Upphandlat inom kommunen ej aktuell direktupphandling DU4: lägst pris
Skriva avtal							DU1: Upphandlat inom kommunen ej aktuell direktupphandling DU4: inget avtal skrevs,

Frågor	DU1	DU2	DU3	DU4	DU5	Kommentar	
						enbart mail som inte blev diarietfört.	
Informera om beslut							<p>DU1: Upphandlad inom kommunen ej aktuell för direktupphandling</p> <p>DU4: info till upphandlad leverantör via mail. Den andra leverantören som valde att svara fick också ett mail.</p>
Dokumentera upphandling							<p>DU1: Upphandlad inom kommunen och därför inte aktuell för direktupphandling</p> <p>DU4: dokumentet fylldes i och skickades in.</p>
Arkivera och diarietföra							<p>DU1: upphandlad inom kommunen och därför inte aktuell för direktupphandling</p> <p>DU4: upphandlings dokument ifyllt samt anbud från vinnande leverantör har dokumenterats och arkiverats i W3D3.</p>

Kommunen centralt har valt ut två leverantörer för kontroll av följsamhet mot rutiner kring direktupphandling. En av leverantörerna Arena Personal ingår i ett ramavtal som SKL har tecknat och som Lunds Kommun har anslutit sig till och finns med i förteckning över ramavtal. Avstämning av ramavtalet har gjorts med upphandlingsenheten att endast SKL avtalet kunde användas vid inköpet därför har leverantören ersatts med eget urval i kontrollen. Utöver förvalt urval har förvaltningen valt ut fyra egna leverantörer. Två av leverantörerna är inte dokumenterade enligt direktupphandling.

Risk: Att obehöriga utför mottagnings- eller beslutsattest av ekonomiska transaktioner

Kontrollaktivitet:

Kontroll av attestlistor

Frågeställningar

Stämmer behörigheterna för attest i ekonomisystemet överens med beslut samt mottagningsattestanter mot aktuella anställningar?

Metod

Utdata från system

Resultat

I beslutad förteckning av beslutsattest finns tidigare förvaltningschef med och inte ny men beslutsattesten för förvaltningschef finns reglerad i delegationsordningen. Förteckningen för mottagningsattest är inte beslutad i förvaltningen, alla som är registrerade i Raindance har mottagningsattest. I processbeskrivningen finns ett förslag till hantering av attest men förslaget är inte beslutat. I kontroll av beslutsattest i Raindance finns 3 användare som ska avslutas.

I samband med granskning har noterats att mottagningsattest har gjorts av personal från andra förvaltningar i samband med att samfakturerings har gjorts till fler förvaltningar. Om det hade varit möjligt med en radattest för mottagning hade det fungerat med en dokumenterad mottagningsattest, Raindance har inte den möjligheten.

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Självskattning

Steg	Kommentar
1. Bedömning attestlistor	Attestlistor bör uppdateras med ny personal och beskrivning av mottagningsattest bör beslutas av förvaltningen.
2. Bedömning stickprov 25 fakturor	Bedömningen har gjorts mot beslutad beslutsattest och Raindancebehörighet och inga avvikelser är noterade.
3. Beskrivning flödet inkommen till betald faktura	se bilaga 1-3 inköpsprocess, betalningsprocess leverantörsfakturor och reklamationsprocess leverantörsfakturor.

Nämnds specifika

Kontrollaktivitet:

Kontrollera att befintliga processer fungerar.

Frågeställningar

Har alla processer uppdaterats under året?

Är alla processer konverterats till nytt program?

Görs riskanalys i samband med uppdatering av programmet?
Görs kontroll av att dokument som skapas i processen finns hanterade i dokumenthanteringsplanen?
Finns det processer som bör finnas som inte är dokumenterade?

Metod

Inventering

Resultat

Processerna är uppdaterade och alla processer är konverterade till nytt program i samband med revisionen som gjordes på våren. Momenten med riskanalys i koppling till dokumenthanteringsplanen är inte gjorda under 2019. Någon inventering av kvarstående processer och vilka processer som har tillkommit från kommunen centralt som gäller förvaltningen är heller inte gjord under året.

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år

Kontrollmål	Åtgärd/Förbättringsförslag	Kommentar	Avslutat
Systematiskt brandskydd	Samlad dokumentation av rutiner och uppföljning	Finns i mappstruktur LRV Ledning	Ja
Systematiskt brandskydd	Beskrivning av arbetsuppgifter för enskilda befattningshavare	Finns i mappstruktur LRV Ledning	Ja men behöver uppdateras
Systematiskt brandskydd	Årlig uppföljning av systematiskt brandskydd	Dokumentation saknas i gemensam mapp	Nej
Process arbetsmiljö OSA	Att se över skyddsfrågorna och kompletter med OSA checklista		Nej
Process arbetsmiljö OSA	Frekventera uppföljning av social och organisatorisk arbetsmiljö		Nej
Kontroll av att tjänster som finns registrerade i Future-programmet stämmer med vad som fysiskt finns på anläggningarna	Fortsatt RFID-märkning	Projektet var beräknat till att avslutas under 2019 men ny prognos gäller med avslut 2020-05-01	Nej

Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete

Intern kontrollarbetet har fullgjorts enligt plan för intern kontroll 2019 med fyra kontrollmål varav tre mål är kommungemensamma. Avvikelse är rapporterade inom området direktupphandling där två leverantörer av fem avviker helt i uppföljningen. När det gäller kontrollmålet attest så finns det dokumentation av mottagnings och beslutsattestanter men endast beslutsattestanter är beslutad i förvaltningen enligt rekommendation från kommunkontoret. En specifikation av mottagningsattestanter är framtagen i samband med processarbetet med inköpsrutinen vilket är en fördel vid cirkulation av fakturorna och förtydliga inköpsrutinen.

Två av sex förbättringsåtgärder är åtgärdade under året.

Under året har det gjorts en dokumenterad sammanställning av löpande kontroller som har gjorts på ekonomi och administrativa rutiner. Löpande kontroller har planerats i 20 punkter och som ska kontrollerats i olika intervaller från månadsvis till en gång per år. Kontrollerna har förskjutits i tidsplanen under året men alla kontroller är utförda. Förbättringsåtgärder som framkommit hittills inom den löpande kontrollen är, fakturahantering med rätt fakturaadress och skanning av fakturor där avvikelse i skanning av moms har förekommit. Även hantering av momsregler som omvänd moms vid byggfakturor, lesing och dokumentation vid representation bör förbättras.

Uppföljning av förvaltningens ekonomi har gjorts månadsvis med resultatrapport och investeringsuppföljning. I samband med delårsrapporten har även måluppfyllelse följts upp.

Lunds Renhållningsverk har även ISO-certifierat miljöredovisningssystem 14001, kvalitetssystem 9001 och arbetsmiljö OSAS 18001. Under året har ISO-systemet reviderats av interna revisorer två gånger av planerat två och externa revisorer från BMG Trada Certifiering en gång.

Vid den externa revisionen framkom fyra avvikelser som är åtgärdade och rapporterade. ISO-systemet innefattar även två tillfälle med ledningens genomgång. Genomgången har en fast dagordning där utfallet av revisionerna tas upp och åtgärder fastställs i en handlingsplan. Genomgången innefattar även en uppdatering av dokument, policy, mål och handlingsplan, process- och miljöprestanda, miljöaspektlista och riskbedömning i verksamheten. Ledningen tar även upp hur lagar och krav uppfylls, utbildningsbehov, resurser och organisation. Genomgången tar även upp information från externa intressenter exempelvis klagomål från kunder och tittar på behovet av förbättringar som berör kommunikation, dokumentation, verksamhetsrutiner, miljöaspekter och ledningens effektivitet.

Skyddsronderna dokumenteras i it-ledningssystemet efter en förutbestämd mall och rapporter och sammanställningar ska kunna tas ut direkt från systemet. En tidsplan är lagd i it-ledningssystemet för när skyddsronderna ska göras och under året har uppföljningar av skyddsronderna gjorts i programmet. Status av skyddsronderna informeras om på samverkansmöten men en övergripande analys är en förbättringspotential för kommande år.

Granskningsrapport och Handlingsplan för intern kontroll publiceras som nyhet på inloggad, och informeras om på samverkansmöte. Rapporterna redovisas och beslutas i styrelsen. Rapporter från extern ISO-revision redovisas till nämnden som anmälning.

Riskbedömningar har gjorts i intern kontroll, löpande kontroller och inom ISO-

systemens delar. Inom intern kontroll och löpande kontroller görs riskbedömningen och uppföljning i it-ledningssystem. Förvaltningen har även gjort riskanalyser inom ISO-systemet i ledningssystem med samma värderingsmall av risk och konsekvens som i intern kontroll men uppföljning har inte gjorts i it-ledningssystem.

En övergripande hantering av intern kontroll och ISO-rutinerna med riskanalys och uppföljning i Sratsys är att föredra eftersom förvaltningen på så sätt hade fått en samlad bild av riskhantering och uppföljning. Mer kunskap om programmet och arbetssättet i intern kontroll till fler inom förvaltningen är en förutsättning för att förbättra intern kontroll.